

Ese de trei ori în săptămâna: Mercuri-a,
Vineri-a și Duminică, când o colă întrăgă,
când numai diumetate, adică după momentul
împregunarilor.

Prețul de prenumerație:

pentru Austria:	8 fl. v. a.
diuometate de an	4 " "
patraru	2 " "
pentru România și Strainetate:	
pe an întreg	16 fl. v. a.
diuometate de an	8 " "
patraru	4 " "

Viena 25 aprile/7 maiu 1867.

Caleatori'a Mai. Loru Imperatului si Imperaterei la Buda-Pesta, a fostu ota-rita pentru astadi demanetă. In capital'a Ungariei se facura de lungu timpu pre-gatirile pentru primirea stralucita a su-veranului, care va petrece acolo pana la incoronare, cu o intrerupere numai, ce se va intemplă la 20 maju, candu M. Sa Imperatulu in persóna va deschide sena-tulu imperiale. Din Buda-Pesta Domini-toriulu va face excursiuni, cercetandu cate-va comitate.

Ministrulu Beust adună domineca sér'a o conferintia, la care participara multe notabilitati de ale nemtilor: Berger, Kuranda, Mühlfeld, Schindler, Kai-ser, Lende, Pratobevera, Giskra, Skene, Lasser principele Sanguszko si altii, éra din partea magiarilor ministrii Andrassy, Eötvös, Festetics, Lónyay si sub-secretariulu de statu br. Nopcea.

Conferintia nu avu nei programu nei ordine de di, prin urmare nu pote fi vorba nei despre stabilirile ei, ci avu mai vertosu caracterulu unei conversa-tiuni private. Intentiunea lui Beust era a-i aduce pre nemti in coatingere cu un-guri, si asiè a-i familiarisá cu dualis-mulu. Domnii magiari aperau elabora-tulu dietei pentru afacerile comune con-tras esceptiunilor ce li opuneau neñiti. Desclinitu ministrulu de finantie alu Un-gariei d. Lónyay trebue se dee multe descluciri la observatiunea că de la ini-tiarea ministeriului ungurescu au trecutu din cass'a imperiului 30 de milioane de flor. la Ungari'a, fora ca ministeriulu de Buda-Pesta se fie contribuitu ceva la acele spese cari sunt comune, precum: prè nalt'a curte, armata, flota, esternele. Lónyay le puse la cont'a administratiu-nei ce tocmai se introduce.

Conferintia durà pana la 12 ore sér'a. Nemtii, precum spunu organele loru, retornara a casa cu multiamire mai mare de cum sperau. Va se dica, s'au apropiatu de direptiunea dualistica a po-liticei lui Beust. Putieni fórt remasera fideli constitutiunei din 26 fauru, si intre acestia mai energici sunt Lasser si Skene, cari si astadi pretindu unu senatu impe-riale pentru monarchia intréga, si in asta privintia se baséza pe poporatiunile slave si pe romani, ma ar fi gata a se invoi si cu tendintele cehiloru.

Am pomenitul despre diet'a Croafiei cumca propusetiunile regesci ce i'sau asternutu, le-a predat uinei comisiuni de 9 membri, cu insarcinarea se le essa-mine si se faca reportu dietei. Acestu reportu acù e gata, si diet'a astadi séu mane va avé se-lu desbata. Nu ni e cu-noscutu inca acestu operatu in estensiunea lui intréga, catu se scie e că pretin-de paritatea fatia cu Ungari'a, si că se invioiesce a trimite o delegatiune care im-preuna cu alt'a emisa de diet'a ung. se stabilésca diplom'a inaugurala in ce se atinge de Croaf'a.

In numita comisiune de 9 insi, unionistii avura numai 3 voturi. Nu po-temu inca sci daca acést'a e proportiu-

ALBINA.

Prenumeratunile se fac la toti dd. corespondenti a-i nostri, si d'adrept la Redactie: Josefstadt, Langeasse Nr. 43, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea său, spedite căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra-si anonime nu se vor publica.

Pentru anunție si alte comunicatii de intere privat — se respunde cate 7 or. de linie, repetirile se fac cu pretiu scadut. Pretiu timbrului este 30 or. pentru una data, se antecipa.

nea si in dieta; standu acestu casu, cro-atii nu vor pati la Zagrabia ceea ce li se intemplă romanilor la Clusiu.

Pentru diu'a de astadi e statorita intrunirea unei conferintie la Londra in cestiunea Luxemburgului. Vor luá parte Oland'a, Angli'a, Franci'a, Itali'a, Prusi'a, Austri'a, Belgia inca a primutu invitare. Pentru prim'a data vedem a-cum Itali'a in consiliulu poterilor mari ale Europei, intr'o cestiune ce e departe a o atinge nemedilocitu. Unii sciui că Franci'a a propusu invitarea Italiei, de comunu inse se crede că a propus'o Rusi'a, éra cele latte poteri si-au datu de-locu invoirea.

Comisarii poterilor la acésta conferintia, vor fi in ordine prima reprezentanti loru cu resiedintia in Londra, caror'a li se vor mai trimite cati-va barbati de specialitate in militia.

Difariele poterilor interesate in causa ni descriu prospectele bune ale conferintiei pentru a stabili contielegerea. Principiulu neutralisarei marelui ducatu e desbatutu mai multu. Cu töte acestea se scriu multe despre inarmarile ce se facu in Franci'a, dar mai alesu in Prusi'a, carea in casulu unui resbelu va trebui se se ingrigésca nu numai contra perice-lor de la Franci'a, ci totodata si contra erumperei nemultiamirilor nutrite de poporatiunile amestrate numai anu la Prusi'a, si cari n'au perdutu inca dorulu pentru starea loru de mai nainte.

Espusetiunea etnografica din Mo-seva, ce se inaugura domineca trecuta (5 maiu n.) dà multu de cugetatu mai alesu difaristicei austriace, casí a statului mai deaprope interesatu, si din care rasele slave — afara de poloni — trimisera representanti cu multimea. Polonii, superati purure pentru töte presemnele estinderii domniei rusesci, debaca contra celor'a ce au trimisu representanti, des-clinitu contra cehiloru, cu cari pare că si-au impartitul colacii chiaru si in ce se atinge de sistem'a politica in reconsti-tuirea monarchiei. Difariulu nemtiescu „Presse,” folosindu acésta ocasiune, cérca se demustre poloniloru că dieu alian-tia loru cu cehii si cu federalismulu n'a potutu fi buna, deci trebue se rumpa cu asta politica, si se tréca in castrele nemtilor.

Nu se pote incunjurá surisulu la acésta invitare naiva a Presei. Ea chiama pre poloni in castrele nemtilor, pre candu nemtii insisi pre sine nu se cu-noscu, nu sciui daca sunt dualisti ori cen-tralisti, si ei totusi invita, unde si la ce? nu sciui neci invitatorii! cu töte acestea polonii se vina neconditiunatu, se vina ab invisis.

Scolile nóstre in Transilvania.*)

III.

Daca educiatiune a este oglind'a caracte-rului, si institutele de invetiamentu si de educa-tiune barometrulu culturei unui poporu, unei

generatiuni; daca ea are se arete, de unde re-vérsa viéti'a nóstra națiunala, ce trebuinte a-venu necesarie si ce ideali ni-am castigatu; apoi cu dorere trebue se recunoscemu, că baro-metrulu educatiunei nóstre nu aréta inca timpu frumosu, si că acest'a trebue se intereseze pe ori cine, care si-iubesc poporulu seu. Invetiamen-tul popularu, precum aretaramu mai sus nu e indestulitoriu, cu atat'a mai putienu ne-pote indestulif' educatiunea, care luandu unele putiene esceptioni afara neci a casa la familia, neci in scola la invetiatoriu nu-si afia represen-tantele seu. Copilulu vine de a casa murdariu, nespelatu, nepepenatu, incarcatu cu necuvintenie si aci nu e cine se-lu indrepte si se-lu desbra-ce de ele. Ce e dreptu, institutele nóstre de invetiamentu facu pe tineri mai dibaci, mai iscusiti, mai apti, ba pote si mai infumurati; inse-nu li intarescu caracterulu, nu li dà potere morala, nu-i deda la supunere cuviicioasa, nu la conscientiositate si fidilitate indestulitoria si ómenii, caror'a lipsescu aceste atribute, pe langa töta sciintia si cunoscintia loru, strica mai multu si pretutindenea națiunii si causei ei co-mune de catu ce folosescu. Plutarchu ni arata cum se fie educatiunea in urmatóriele multu insemnatòrie cuvinto. In educatiune ca si in arti si sciintie si insasi virtute se ceru trei lu-cruri: Natura, invetiamentu, dedare seu eserci-tare. Natur'a fara de invetiamentu este — órba, invetiamentulu fara natura — d'efectuosu, eser-cerea fara amendoe — neperfécta; căci precum se cere la agricultura pamentu bunu unu bunu agricultoru si o sementia buna: asiá trebue se afie dispositiunile bune, unu bunu invetiatoriu si bune invetiaturi si admonitiuni.

Numai invetiamentulu fara educatiune nu ne duc la scopu, nu ne da insusirile recrestute de spiritulu timpului, fiindu că elu are mai cu-séma a lucra numai cu o potere adeca cu aceea a cunoscintii si daca acést'a se tractéza ab-stractu, si pote si mai superficialmente apoi ea si ingénfa. Dreptu aceea este de a se ingrigi de timpuriu, ca si voii copilului se se dee o directiune duratoriu spre bine si spre cele pla-cute lui Domnedieu si ómeniloru si a lu intarì astfelui in acést'a, ca se fie totu deun'a in stare a so supune vointiei lui Domnedieu si espre-siuniloru mintii sanetose; a se opune bolduri-loru sensuali si interoseloru egoisticu; a nu cede nici silei, nici amagirei si in töte distruotiunile, ispitele, grigile si luptele vietii pamantene se

se nege aceea, ce e inverderatu ca sórlea, si noi scimus că celu cu lupta pentru negatiune, acel'a nu cereste multu, daca numai contradice. Noi scimus că inca Cicero a disu: „nu esiste neci unu lucru asiá putredu, care se nu-si afie unu filosofu le defensoru. Noi ince intrebámu: Óră daca ceva este putredu, totu atat'a, ori se va aperá bine ori reu, este pentru aceea mai putienu putredu si de lapetadu? Nu ne lasámu dara in detaliu cu unu astfelui de scrutoriu, fiindu că in decursul deserterilor nóstre ni se va mai dà ocasiune a reflectá la unele si altele. Atat'a inse-vremu se spunem Dlui corespondinte că nu numerulu celu mare? alu scolarilor din Protopopiatu Doboci ni-a batutu la ochi, ci impregiurarea aceea e tocmu statia copii frequentá scola, cati suntu si capaci de scola, ce nu va crede neci celu ce a scrisu tabelete. Si fiindu că D. P. F. se pro-voca la scola din Roscani, l'intrebámu că scie Dsa cum a afiatu consiliariulu de scola aca scola la anul 1864, si ce i-a spusu invetiatoriul de atunci Fogorasi? spre satisfactiunea nóstra mai adaugemus si aceea, că precum ni s'a referatu, In. ministeriu de invetiamentu, a retramis acela tábela, ca neadeverata in deputu spre rectificare. Neci provocarea la scolele capitali si la gimnasiulu din Brasovu, nu ne alteréza căci mai scimus cu ce greutati s'au infinitatii aselela si cunoscemu factorii cari au lucratu la ele prè bine, si de amu descrie stor'a infinitariilor, ni se pare că ti-ai schimbá parerea. Brasovulu este numai unulu si ce a potutu face si a facutu Brasovulu, putienu comune romaneaci vor poté face vre odata, noi cunoscemu si acel factori si ne in-chinámu loru. Circularice nu suntu pentu noi au-toritate, căci noi precepem tendinti'a loru. Catu e pentru pastrarea limboi vom vorbi de alta data. In fine fie-ne si n'au iertat a incheia cu acea observa-tiune, că noi tienemus pre. P. F. si pre toti semenii lui de astfelui de ómeni, despre cari dice scriptur'a: Flueraf'am vóia si n'ati jocatu, de gele am cantatu vóia si n'ati plansu. (Mateu cap. 11 vers. 17.)

caute la adeveru, ascultare si infrenare, atribu-tiuni aceste, cari de si le vor insuși copiii de mici, vor inflori inaintea ochilor nostri si ne voru aduce o fericire de care ne voru invidiá si dieii. A se rogă pentru töte, a multiam' pen-tru töte si a ascultá in töte cate sunt funda-mentul educatiunei bune. Firesce că acést'a esti o problema gres, de la inceputu deslegarea ei se tiene de familia. Famili'a este radacin'a so-cietații, nemedilict'a formatiune a comunatati, embrionalulu statu alu societati si oricine con-turba si promovéza famili'a, acel'a conturba si promovéza societatea in celu mai adanc funda-mentul aluei. Si pentru aceea e adeverata afirmatiunea: Léganulu cepilului este léganulu societati omenesci si legatur'a intre barbatu si muiere este o legatura a omenimel. Prin fiint'a familiei este determinat singuraticulu modulariu alu ei. Căci omul si inدرépta in modulu seu de cu-gețare si de negotiare, in conclusele sale si in modulu seu de intuitiune de impregiurulu seu. Esperint'a ne invétia, că acele organe ale spiri-tualului dau celu mai mare semnu de viéti la singuraticii copii, cari se uită mai multu de impregiurulu loru si prin urmare se exercita. Unu copilu, care are putienu si putieni pre langa sine, nu se destépta asiá iute in facultatele spirituali, ca acel'a, care are multe si multi pre langa sine. Copii cu asemeni despusetiuni spirituali se facu intr'o familia egoistica ego-isticu, si in un'a religioasa si virtuosa religiosi si virtuosi. Fiindu dara cäcopilulu este in famili'a, si se desvólta astfelui precum e famili'a este de cea mai mare insemnatate ca acést'a se fie amesurata naturei, se fie adeca aceea, ce are se fie in organismulu macrocosmului, omului, por-porului, ca invetiacii ei se se faca adeverata modularale ale acestui intregu mai mare. Copilulu capeta de la familia intrég'a forma a esti-me sale. Chil'a lui, jucariile lui, ómenii a familiiei suntu cei mai iubiti ai lui, singur'a lu-me a lui. Din ea si prin ea se nutresce si se forméza in voi'a lui, si simtiul lui si cugetarea lui. Töte ideile lui se abstragu, de aicea invétia elu a iubí si a fi virtuosu; acestu locu de fapte lu destépta la fapte propriu, aicea dara se pune fundamentulu pentru futoriulu omu. Cata ponderositate trebue se punem dara pe aceea, ca elu se zeréscu aci in ómenii familiie-sale de aicea cari lucra cu preguetare; caca'sa parintésca se fie unu santu altariu pe care arde flacar'a virtutii ce mistuesce cu limba de focu totu ce e vitiosu si nesantu, pe care se fie de-pusa intieptiunea artii de educatiune din care are se purceda mai nainte de töte iubirea de patria, si acést'a iubire se cuprinda töte acelle inriuriri care a facutu pe strabunii nostri mari si ne voru radicá si pre noi daca ne vomu in-grigí de ea. Este o signatura a poporului ro-manu, ori unde se afia, ca tomai acum in tim-purile acese fatali se lucre la nobilitarea vietii poporului, ca se pote dà sprijóna statului in care se afia.

Firesce că in familia modularulu celu mai insemnat — pentru crescere este mama. Ea e aceea, care a portat copilul 9 luni sub peptulu seu, ea este care lu pórta in bratiele sale lu doiesce, lu nutresce, ii arata impregiurulu seu si ilu face cunoscetu cu elu. Unu omu care a avutu o iubitó evlaviósa mama, nu pote perfi cu totulu; căci aceea ce a intiparitumam'a in imím'a copilului nu se va sterge nici o data de totu. Si pentru ce iubescem omulu asiá de tare colib'a sa si aterna cu trupu cu sufletu de ea? Nu numai pentru că s'a nascutu in ea, ci pentru că a sentit in ea cea mai dulce petrecere a unui copilu, pentru că a gustat in ea iubirea mamei sale, pentru că a inverat in ea prin rostulu mamei sale a cunoscce pre creatoriulu cerascu, scurtu pentru că a inverat in ea ce e mai pretiosu si santu in posesiunea unui omu, adeca iubirea si credint'a. Unui astfelui de omu voru fi si voru remané pururea reminiscintiele din copilaria sante; elu va iubí pana ce va trai pe mam'a sa, si prin acést'a colib'a sa, si prin acést'a patri'a sa, si credint'a care l'a inverat mama-sa, in care l'a crescutu

*) Articolulu de la frontier'a Banatului estiu de la D. P. F. in contra observarilor nóstre, nu ni-ai schimbă intru' nemicu convingerea nostra. D. P. F. vre-

mama-sa i fi peste totu scumpa. Elu, corendu trebuita, va da pentru aceste ale sale mai sante bunuri sangele si vieti sa. Mam'a, care credintiosu subindu, ingrigesc de trupulu si sufletulu copilului seu si tota inim'a ei o da lui, secerca o contraiubire de care nu se bucura nime altulu pre lume. Fericie dara de acelui copil care are mama intielupta si cu virtute. Acsiom'a: cumea mam'a este menita de la Ddieu a fi antaia crescatoria a copilului, a recunoscutu si cei mai renumiti educatori, si istoria ni spune ca barbatii extraordinari au avut si mame extraordinarie si intelepte. Astfelii a fostu Olimpie'a mam'a lui Alessandru celu Mare, Cornel'a mam'a Grachiloru. Mam'a lui Goethe, Schiller, Hortensi'a mam'a lui Napoleon alu Blea.

Cu catu suna dara mai tare pretensiunea ce atinge inaintarea trebilor scolari, cu atatu mai chiar venimu la cunoscinta ca celu mai adunecu temeiul pentru adeverat a fericire si binefacere a omului sta in educatiune: cu atatu mai mare are se ni fie ingrigirea pentru crescerea secusului frumosu. Si daca a disu oresi-candu cineva: „e mai usioru a crese fetele de catu a le marita“, apoi elu de buna sema a intilesu ca in timpulu nostru materialu se cauta mai multu zestrea de catu educatiunea.

Inse o femea bine cresuta in ori ce timpu este margaritariulu celu mai pretiosu in corona casei. Educatiunea despre vocatiunea femeiei pentru vieti practica este si va fi totdeun'a o domnediesca binecuvantare peste cas'a parintesca si peste vieti sociala, care face pe barbatu si tota cas'a lui mai fericie de catu coron'a unui munte de auru. O binecuvantare acesta ce se latiesce nunumai a supra familiei concernti ci si a supra patriei si omenimei.

Nici unu poporu din lume nu a cunoscutu mai adeverat insemnetatea femeii in societatea omenirca ca americanii din statele unite, inse nici unu poporu din lume nu ingrigesc mai multu de crescerea ei ca tocmui americanii. Omenii practici in totale ale loru au trecutu usioru si preste acea neindreptare a judeutiului, care basata pe auctoritatatile unor barbati egoistici vr se arete, ca femeile ar fi in privint'a poterilor trupesci si sufletesci mai slabe de catu barbatii; caci observatiunile si scientiele desbracate de ori-co opinione preocupaata au dovedit din destulu ca trupulu ambeloru secese, adeca si celu barbatescu si celu femeescu l'a edificatu natura amesuratul scopului seu numai intr'ata si diferitul in catu ceru functiunile secesuale, in altele a datu atatu barbatului catu si femeii in asemenea merura dispusestiuni si poteri trupesci si sufletesci. Caci natura esercizadupa nestramutabilele si vecinicele legi ale ei catra tota fapturile ce lo producea cea mai strinsa dreptate. Americanii punu cu totu dreptulu celu mai mare pretiu pe educatiunea femeiloru. La ei este invetimentulu mai intinsu si mai bunu ca in Europa. Fetele mergu regulata pana la 18—20 ani la scola si in timpulu acesta in vettia totu cuprinsulu sciintielor propuse. Celu mai multu timp se intrebuinteza pentru scientiele practice, Istoria, scientiele naturale; cu deosebire botanic'a mai fie-care fata are erbariu-lu ei, care lu continua si dupa ce ese din scola; geometria, trigonometria si computulu mai multu suntu obiecte de invetimentul obicinuitu. Fetele mergu la scola ca junii la noi cu cartiile subsora, fara ca se fie genate de cineva. Ba, ce e mai multu unii tineri mergu la esamene si acolo si alegu fizicele socii. Scolele de foto americane au cu scolele din Anglia directiunes practica, cu cele din Francia cultur'a gustului, cu cele din Germania tendintia afabilie pe langa spiritulu cosmopoliticu alu americanilor Femeile in America au cea mai mare influentia a supra pedagogiei; caci precum ingrigesc elo de educatiunea casnica asi si de invetimentulu in scola. In scolele populare ba si in unele mai inalte suntu multe invetatoare.

Cum sta la noi cu famili'a? Reu de totu. Caci mamele de la tiéra n'au neci o cunoscinta de educatiune, suntu pline de prejudicii de bigotismu si superstitioni, era cele de pe la orasie si cetati se inchina modei si mai mutiescu pentru copiii loru togmai astfelii de lucruri ce ar trebuu se ste de parte de ei. — Cea mai strigatore admonitiune a timpului presentu este: paziti trupulu copilului, ca se se pota forma in elu unu spiritu tare si nobilu; cele mai multe gresielii se facu a casa la ingrigirea trupesci a copilului si cea mai mare parte a romanimei pere prin gresita educatiune la incepulu, seu se pune semburile la multe reale trupesci si mo-

rali. — Cine nu are copiii nu scie de ce traieste, si mama fara copii nu scie, ca e iubirea. Cu totale aceste remane unu adeveru nestramutatu, ca nascerea e multu, inse educatiunea si mai multu.

De la nascere pana la naturala morte are omulu se treca prin mai multe periode de ale vietii, cari le numim etati seu verste, si adeca: versta nounascutilor, a sugatorilor, a copilariei, a fecloriei seu a scolei, a junimei, a barbatiei si a betranietilor; fie-care versta cere o desbita tractare trupesci si sufletesci. Noi aicea vomu atinge numai pe scurtu cele patru verste dantaiu, numai din acelu punctu de vedere, ca se vedemu, ce ni lipsesc.

Cum zaresce copilulu lumin'a lumci cam de obste cu o doirosa strigare pasiesce in starea celu nou nascutu, si remane in ea 6—8 dile adeca pana ce s'a vindecatu buriculu de totu. La incepulu acestui periodu se facu in trupulu nou nascutului niste revolutiuni: o multime de organe (plamanci, stomaoul, matie) ce erau nainte de nascere neactive pasiesc acum in lucrare, altele si schimba actiunea (cercularca sangelui, nervii, operatulu pelei si alu udului) unele inceta de a mai lucra (funia buricului) acesta revolutiune altfelii firasca si necesaria cate odata nu se arata nici de cum, seu numai partialminte si intr'o directiune falsa, si atunci cam de obste moru copiii de locu dupa nascere. Cu totale acestea se nu cugete cineva, ca mortalitatea cea mare intre nounascutii si sugatoriar si naturala, causata prin placenda organisare a trupului, nu, nici de cum, ci ea este numai o urmare a celor multe gresielii ce se comitu din partea cresicatorilor in tractarea copiloru.

Regul'a ce are de a observa o mama intielupta ba ori care alta aicea este urmatori: a nouu nascutu se se scalde in apa calda (nu ferbinte) de la 30—20° si se invelue in scutec curate, moi si in invelitor caldurose (inse nu pene si pei) care inse se nu fie pre strinse; se be laptele mamei sale, seu de la o doica curata si sanctosa, in casu de lipsa de vaca inse nefertu ci numai incaiditul puindulu intr'o sticla, si acesta in apa calda; se resufla aeru curat caldu de 15—17°; se se pastreze de tota impresiunea mai tari ale sentiurilor adeca de lumina pre mare de strigate si de tota stricacione din afora, si de se voru padisace regule, atunci copilulu nu se va bolnavi usioru.

In etatea acesta gresiescu mamele cu deosebire, daca invelue copilulu pre strinsu si nu laru pune in eucleiusu destulu de caldu, seu laru astrucia pre tare si cu manele legato, daca in locu de tietia intrebuinteza peteccele cu mediu de pane moiata in lapte (tiutie); daca le da medicina de curetienia (saftulu), daca nu ingrigesc de curatiarea ochiloru; daca in casa e aeru necurat, puturosu, rece seu pre caldu; daca nu ingrigesc bine de buricu si de rufe curate etc.

Din versta nounascutilor trece copilulu in aicea a sugatorilor si acesta tiene de la a 6 seu 8 di a vietii pana la lun'a 9 seu finea anului primu. In acesta epoca, a vietii are se incapa si educatiunea prin o amesurata dedare, si se comitu atatea gresielii in tractarea copilului in catu elu patimesce apoi in tota vieti sua de tempuriu in momentu.

Nutrementul se fie la incepulu ca si in etatea precedenta numai din lapte, aerulu curat de 16—19°, scald' de 26—23°. Temperatura trupului de 29—30°. In scalda se nu se puna scutecle necurate odata cu copilulu. Vestimentulu se fie caldurosu si nu pre strinsu. Peciorele se fie pururea calde. Intercatul si dentitiunea (esirea dintilor) ceru o deosibita luare aminte a mameloru. Celu dantaiu nu urmadic sub dentitiune si nu dintr'o data era sub dentitiune se fie copilulu bine grigitu. — Educatiunea trupesci are dara de a se intinde a supra nutrimentului, semnului miscarii si a curatiuniei. Nutrimentul are se conste din lapte si acesta se i se de copilului atunci candu plange, mai tardiu se se dede la nutrementu mai regulat in timpu otaritul cam de 4, 5 ori pe di, noptea catu se pote so dorma si copilulu si mama. Somnul are se fie multu si odichnitu fiindu ca creerulu nu are nici o activitate, cum se destepita inse sentirile in copil si somnulu incepe a se micsorat, miscarea este de doua feluri: pariva, ce o intreprinde omulu cu copilulu, si activitatea, ce o intreprinde elu insusi, si acesta nu e fara insemnatate ca educatiunea unui copilu. Portarea in brat in aeru curat liberu inse daca se pote mai bine carutiare este de recomandat nu inse leganarea utinareea radicare in susu si jos etc. Curatien'a adeca

scaldaarea copilului in totale dilele in apa mai astemperata mai multu rece de catu calda si frecarea pelei peste totu este lucru celu de capetenia in educatiunea fisica, inse dorere ca la noi nu se pre padieste.

Educatiunea spirituala se basazea pe de-dare si imitatiune. Cea dantaiu cere o consecintia pedanta si o desa repetire a acelor lueruri, cu cari vremu se dedamu copiii astfelii ca acesta se se face cu incetulu in a doua natura; era cea de pre urma cere modele drepte; amendoue inse au trebuinta de o gradatiune mai mare dupa cum cresce copilulu. Pana candu inse voru fi parintii si educatorii in acca falsa opiniune, ca spiritul (adeca capacitatea creerului de a simti de a cugeta si do a vr) intra in oresi care tempu de sine in trupu, pana atunci nu poate fi vorba de o educatiune nationale. Caci spiritul intra in trupulu nostru numai prin portile simtiurilor, si spiritualea activitate a creierului intermitata prin impresiunile facute in sensuri numai prin dedare poate ajunge gradulu de inaltiere cuvintosu. Cum ca simtiurile suntu desceptatorii si midlocitorii in inti si se arata invederatu in defecutositatea loru. Celu orbu si totodata surdu, remane mai fara spiritu. Cum contribue imitatiunea spre desceptarea spiritului omenescu, ne dau dovedi omenii crescuti astfelii, ca din versta cea mai cruda se remana parasiit (cum a fostu Caspar Hauser) seu se aibe intelnire numai cu animalele, la acestia nu se afla urma de spiretu omenescu, ci numai maniere dobitoesci. Asa dara inca odata: *impreuniile simtiurilor, dedarea si imitatiunea* punu temeiul la o educatiune buna seu rea. Se ocolim dara totu ce ar fi copilului o dedare netrebnicu. Educatiunea spirituala cere dara deosebitu, ca organele simtiurilor (ochii, urechile, nasulu, gura, polea) se se sustieni in stare sanatosu si se se cultive potrivit. In timpulu celu dantaiu este copilulu tocmai pentru ca activitatea creierului nu este destepata prin impresiuni sensuali fara nici o consecintia, miscarea si strigarea lui suntu numai automatice. Incetulu cu incetulu prin repetite impresiuni asupra nervilor sensitivi, asa dara prin dedare se formaza simtiul de *placere si neplacere* (simtiul comunu). Trece unu timpu pana ce poate deosebi copilulu singuraticele impresiuni. Peste limb'a sugatorului trece multu lepte dulce alu mamei sale, pana se i simta placerea, elu ea asenonce cele mai amari lucruri asa de usioru, ca si peptulu mama-sa. Toamai asa este si in totale cele latte simtiuri, si educatorul are a mana a face copilului prin dedare o multime de simtiri necesarie cari apoi de nu se voru irita silesu copilulu la sberate si la fortarea celor poftite.

Dintre sentiuri se desvolta mai antaiu *pipaitulu* inse numai pe buze si face pe copilu, ca se caute peptulu mama-sa, urmidea *vediulu*, apoi *audiulu si gustulu*, in urma *mirosulu* si *pipaitulu peste totu*. Ochiul care cam pana la a 4. luna este scurtu la vedere se intorce catra lumina si arata oresi care atentiu, pana ce pe la a doua luna fipsiza obiectele mai lungu timpu. Aceasta privire produce in creieru cele dantai impresiuni sensitive (iese ne in creieru) care prin privirea repetita se intiparesc mai adunec si prin acesta se potu revoca usioru era in memoria. Astfelii invatia copilulu a cunoscere obiectele si personele si a si face inchipuire, adeca consecventa reminiscintia despre mainainte facutele impresiuni sensitive. — In asemene modu purecede si *audiulu*. La incepulu se cutremura copilulu numai de sgomotu mare, cu incetulu distinge tonuri mai tari si mai slabe si cam catra finea lunei a doua intorce mai nainte ochii apoi si capulu catra loculu acelui, de unde vine sonul. Catra finea lunei a cincea este atentiu copilului asemene impartita intre ambele simtiuri ali vediul si audiul; ambele se sprijonesc la invetirea cunoscerei lumii din afara si cu deosebire distantiei: unu sentiu destepata atentiu copilului pentru celu laltu. Acuma si copilulu mai mare interesu la aparitiunele vediului si audiului, la miscare, vorbire la suau si cantecu. Elu invetia a cunoscere si a deosebiti vocea si minele mamei sale si ale personelor ce-lu impresora. Acum'a i mai plac tonurile armonice candu nainte i destepata atentiu numai cele larnatotie. Daca au ajunsu sentiu vediului pana la intuiu apoii copilulu incepe a prinde obiectele (in a treia luna) inse a dese ori gresiesce, si la incepulu le apuca numai ocafa, era mai tardiu le si tiene miscata in coci si in colo, apoi cu incetulu le duce lagura in fine le pipaie si astfelii invetia

a cunoscere marimea si form'a loru precum si departarea loru. Cum s'a formatu inchipuirile audiu (in lun'a a 3) incepe copilulu a laliseu a gagas care apoi mai tardi trece in imitatiune de cuvinte. Daca copilulu la privire unui obiectu seu cunoscere unei qualitatii activitatii aude adeseori oresi-care sonu, apoi prin audirea totu acelui sonu cu incetulu produce inchipuirea totu a acelui obiectu si asa invetia copilulu a precepe otarite cuvinte dupa insemnetatea loru, mai vertosu numele persoanelor si ale lucrurilor. Mai tardi incepe a precepe insemnetatea vorbelor si a adiectivelor inse o dicere legata i este neprincipala. Surida se observa in lun'a a doua, nu inse nain de 40 de dile, si totdeun'a mai nainte de catre plansulu cu lacreme. Dabie in lun'a 5. se ride cu hohotu si bucuria. Copiii, care prin indestulirea poftei loru, candu striga, se cresc cu incetulu in reintia si daca nu li se face de tulu, ei cercu a strabate la acesta prin striga si fortia. Si aci are mama a observa momentul oaci de va trece, va fi mai cu greu a desradacina o necuviintia ca acesta. Dabie in a 5. si 6. luna observa copilulu amicabilitatea si seriositatea cuvintelor si a manierii, elu invetiu acum'a a accepta si a fi mai rabdatoriu lasandu a se abate pre unu timpu prin impresiunile sensitive de la placerile trupesci. In lun'a 7. si 8. se joca copilulu de sine si se ocupa cu imitatiunea. Prin neplacerea produsa de simtirea unei lipse, si disparuta prin ajutorarea ei, pr observatiunea, ca dupa o otarita activitate u media unu otaritu efectu; si ca elu insusi este in stare a produce de aceste, se ivosece eu incetulu o intunecosa representatiune a unui scop a urmarii timpului si a duratiunei. Cu cat se observa are copilulu in poterea sa facultea misicatrica, cu atat'a se formeaza mai tare *limb'a*, seu grairea, si elu numesce la incepere lucrurile dupa modulu seu, era mai tardi primiti imitatiune asa precum i se spune. Formata mai departe a limbii se conditiunea de audirea celor ce se graiesc si de la imitatiile cuvintelor; pentru aceea candu vorbim cu copilulu, avem se respiciu bine cuvintele.

(Va urma.)

Pesta 6 maiu.

(+) Mane se va redeschide diet'a, — cantele Czyraky subpresedintele casei de sine inca a provocat pre magnati ca se convina la capitala pentru tienerea sedintielor si ca se facia la intempiarea Maiestatei sale imperiale carele va sosi aice poimane. — Multi s'a murat de ce au grabit cu conchiamarea dietei, candu restauratiile comitatelor inca nu s'au finit, si candu deputati si magnati suntu inceputi cu agitatiunile provinciale, deci se crede ca diet'a va avea cestioni momentose de a debata.

Guvernul voiesce, seu dora si silitu esecuta catu mai de curendu revisiunea legilor din 1848 pentru ca se-si implinesca promisiunile facute in Viena, asa dara revisiunea ca se se faca mai multu conformu cerintelor gvernialilor de catu necesitatilor tieri.

Deputati nemagari abunasema se vor folosi de ocazie a binevenita si voru cauta sa se se straformec acelle legi si-conformatu cerintelor imperioase a le tieri implinindu dorintele juste ale nationalitatilor conlocuitorie.

Astazi s'a incepulu restauratiunea si in capitala, — rezultatele ei voru fi forte intersante, de ora-ce din aceste se voru vedea luptele cerbicoase ale partitei guverniale si a celei opozitionale. — Adeca partita lui Deak precum in tota tiéra asa si in capitala se nisuesc si dovedi ca are majoritate ca si in dieta, ceca i pote succede forte lesne, caci toti factorii trubuntiosi i are spre dispusestiuni, totusi in unele locuri a cadiutu acesta partita, — spre exemplu in Segedinu la alegerea diregatorilor au invinsu forte eclatante cei opositiunali si abunsemna se va mai intempla asa ceva si in alti parti, — asa in Temisiora inca si forte venite invingerica antideachistilor, — dar abunsemna mai mare insemnetate vor avea lupte din capitala, caci aci in anima tieri unde alegerea deputatilor partitului lui Deak a se ratat o gloria absoluta daca va cadre seu o pucinu se va elatina catu de bine — si-a putut farmecul.

Deachistii aru fi potutu se incungur in acesto lupte ale caror rezultate sunt forte de bie, inse au acea slabitiune ca li place a provoca la demonstratiuni in favorea sa, apoi si partea opositiunala nu dorme si a aradicat manus

pu ne
a scim
de
erile
risti
il
a
cl
ta
Vi
il
d
ar

C

Dom
Ve-ti sei,
nalu Demetru Jonescu,
statulu Zarandu, ca se-si o
nitatei sale; éea Vi-o spunu io,
ara cu aceasta insciintiare, profitu da
e Vi mai scriu si altele.

Sciti bine — că pretins'a nostra constatare, unde numai se poate face se rezulte spartea de capete si si omoruri nu arare ori, — me si mi credeti — că nu glumescu, si nu me angati se Vi-o demustru, căci a-si fi in stare, compromite si diet'a tierci, — că a trecut cu urea unele asemenei miscaminte constitutiunale. Nu ve temeti inse, că de aici, n'amu se nregistrezu — celu putienu pana in de fatia asemenei actu constitutiunale, — poate pentru un bine sciti, aici suntu pre putieni ómeni de bratie si pinteni constitutiunali (!). —

De cate ori s'a spusu si scrisu, că in comitatul acesta proportiunea magiarilor catre romani e pare-mi-se ca 1 : 600; ce nu credu de spusu se o mai spunu si io, — si totusi se vedea ce pretensiuni ridicule propunu, ba chiar urde; — ci se mergemu in rondu:

Dumnealor frati magiari, ómeniconstitutiunali (!) in ante de venirea noului comite supremu in comitatul, au decis a nu luá parte la mirea comitelui supremu, firesce pentru că in comite supremu inca, din intemplare nu e magiaru *) ci romanu. — Ómeni de parola! i n'au luatu parte la primire, din acea similitudine, ca comitele supremu a venit cu pe neasceptate, catu n'a fostu posibile nici la primire, ce se pregati-se din partea romilor, si a cati-va frati magiari in asta privindu mai toleranti.

Ce se vedi inse cu vre-o trei dile mai tarziu dupa sosirca comitelui! esindu comitele supremu de la cortelul seu provisoriu in mersu cu oficiu ori preambulare mai totu-de-auna era comodat de cate unu corifeu, din cei cari nu era a-i face primire, si se vedea cum si-dă sa nisuintia ca se-lu capaciteze, a buna séma spre grelele catusie ce-au portat magiarii in acestu comitatul sub comitele supremu Pisoiu (?). — Dacă, au fostu tempuri de grele suferinte.

*) Multi s'au mirat in adeveru, cum s'a scapatu guvernului ungurescu de n'a datu si Zarandului comite supremu magiaru, si apoi era completa satir'a la indreptarea egala naionala. Red.

Se termina
despre unu scandalu
Halmagiu, ci nefiindu bine informata
se ve refereze despre acel'a altulu mai
potentu. +

Curticiu (cottage Aradului) 30 apr. 1867.

Eri dupa amédiadi tienù intielegint'a de aici si din Macea, cu poporulu coadunatu din ambele comune, consultare amicabila despre aceea, cum avemu a ne acomodá la desemnarea noului ablegatu din cerculu alegatoriu Pecic'a, si a ne castigá deplina convingere că pre cine ar dorí majoritatea poporului se ni fie de ablegatu in locul Il. D. Demetru Jonescu comite sup. din oottulu Zarandului si fostulu ablegatu in cerculu Pecic'a. Deci cu bucuria aducem la cunoștința on. publicu, cumea la consultarea acéast'a a suscursu unu numeru de poporu economicu imposante, care cu unanimitatea nestramutavera, intielegendu-ne aici, firesce si pre noi si-pusera tota increderea loru in barbatulu doririlor si a constantiei in Sp. D. Nicolae Philimon, in acelui barbatu in care a avutu incredere deplina si Giorgiu Popa repauratulu in Domnulu comite supremu; dorimur dura noi curticenii si macenii ca Sp. D. Nicolae Philimon se fie ablegatu in Cerculu Pecic'a. Ni place a crede că daca amintitulu D. va si avea dintre frati magiari vre-unu rivalu seu contra candidatu, — dintra romani inse nici in unu casu nu va fi, pentru că presupunem cumea nici unu romanu adeveratu nationalistu si patriotu nu voiesce ca voturile romanilor se se inparta, si prin aceea cauza nostra se se per-

" " "
" " "
" " "
" " "
" " "
" " "
" tabaci (Gără)
Romania
" 6ie din Banat
comuna, grósa
" 6ie din Banatul tig
" véra din Besarabi'a

Unsorea de porc

Slanin'a afumata 4

Cér'a din Banat si din Ungaria, cea galbena 125
cea nalbita 145

Prunele uscate, din 1865 19 $\frac{1}{2}$ "

Zaharulu Raffinade 31

" Melis 29 — 30.50

" Lompen 27 $\frac{1}{2}$ — 27 $\frac{1}{2}$

Grafulu din Banat 89 ₣ metiul 6 fl. 40 cr.

Ordiulu 70 " " 3 10 "

3. " A forte

*) Si spre acestu scopu ar fi de dorit u se procedeti in contielegere casii la alegurile trecute, in cari disciplina romanilor aradani reporta pretotindene triumfu. Red.

*) In B sec

**) As

Oblegatiuni desarcinatore de pament:	
Cele din Ungaria	71-50 7
" Banatul tem.....	71- - 7
" Bucovina.....	66-75 6
" Transilvania.....	66-50 6
Actiuni:	
A bancei nationali	724- - 72
" de orede	166-50 16
" scont	600- - 60
" anglo-austriace	91-50 9
A societatei vapor. dunar.....	467- - 46
" " Lloydui	175- - 18
A drumului ferat de nord	164-80 16
" " stat	199-70 19
" " apus (Elisabeth)	134-50 13
" " sud	193-50 19
" " langa Tisa	147- - 14
" " Lemberg-Czernowitz	173-50 17
Bani:	
Galbenii imperatrici	6-20
Napoleond'Orl.....	10-62 1
Friedrichsd'ori	11-05 1
Souverenii engl.....	13-10 1
Imperialii rusesoi	16-75 1
Argintulu	129-35 12